

Oikaisuvaatimus koskien sivistyslautakunnan päätöstä 27.8.2026 § 91 Perusopetus / teknisen työn opetustilojen vuokraus

Sivla 8.10.2026

568/10.03.02.01/2026

Valmistelija: palvelupäällikkö Henna Salosyrjä, p. 044 450 6117

Sivistyslautakunta käsitteli kokouksessaan 27.8.2026 § 91 perusopetuksen teknisen työn opetustilojen vuokrausta yksityishenkilöille ja yhdistyksille. Sivistyslautakunta päätti, että Jämsän kaupungin perusopetuksen teknisen työn opetustiloja ei vuokrata yksityishenkilöille tai yhdistyksille. Lisäksi päätettiin, että vuokraus voidaan sallia ainoastaan kaupungin ylläpitämän työväenopiston taikka kaupungin nuorisopalveluiden ohjattuna toimintana sillä edellytyksellä, että paikalla on nimetty, pätevä opettaja tai ohjaaja ja riskien arviointi on suoritettu asianmukaisesti. Koneiden käyttö päätettiin rajata vain henkilöille, joilla on riittävä osaaminen ja ohjaus.

Sivistyslautakunnan päätökseen 27.8.2026 § 91 on saapunut liitteenä oleva oikaisuvaatimus 16.9.2026. Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on saapunut muutoksenhakuajan puitteissa.

Hallintolain (434/2003) 49 g §:n mukaan otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen viranomainen voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuspäätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Oikaisuvaatimuksen keskeinen sisältö

Puu- ja metallipiirin vastuuhenkilöt ovat tehneet sivistyslautakunnan 27.8.2026 § 91 päätöksestä oikaisuvaatimuksen 16.9.2026. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan sivistyslautakunnan 27.8.2026 § 91 tekemän päätöksen kumoamista, asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä. Oikaisuvaatimuksen mukaan päätös on puutteellisesti perusteltu, eikä siinä ole osoitettu sellaista oikeudellista perustetta, joka estäisi yhdistyksen järjestämän harrastustoiminnan koulun teknisen työn opetustiloissa. Lisäksi katsotaan, että päätös on yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastainen.

Oikaisuvaatimuksessa korostetaan toiminnan pitkäaikaista, noin 25 vuotta jatkunutta tapaturmatonta historiaa, esitettyjä turvallisuus- ja riskienhallintatoimenpiteitä sekä sitä, että toiminta olisi kaupungille kustannusneutraalia. Puu- ja metallipiirin vastuuhenkilöt tuovat

oikaisuvaatimuksessa esille, että Hallin seutu ry on valmis sopimaan kaupungin kanssa toiminnan järjestämiseen liittyvistä vastuu-, valvonta-, vakuutus- ja käyttöehdoista.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että mikäli päätöstä ei muuteta, sen perusteluista tulee hallintolain 45 §:n mukaisesti ilmetä ratkaisuun vaikuttaneet tosiseikat ja selvitykset, sovelletut säännökset sekä ne perusteet, joiden nojalla esitettyä toimintamallia ei voida hyväksyä. Lisäksi vaaditaan yksilöimään mahdollinen oikeudellinen peruste sille, että toiminta tulisi järjestää yksinomaan työväenopiston alaisuudessa, sekä perusteet sille, miksi teknisen työn opetustiloja ei voitaisi luovuttaa yhdistyksen vastuulla toteutettavaan harrastustoimintaan kaupungin määrittelemillä käyttöehdoilla.

Oikaisuvaatimus kokonaisuudessaan on liitteenä.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Kaupunki voi kuntalain 7 §:ssä määriteltyyn itsehallintoonsa kuuluvan harkintavallan nojalla tehdä sopimuksia noudattamalla päätöksenteossaan laillisia menettelyjä, käyttämällä harkintavaltaansa sen yleisten rajoitusperiaatteiden mukaisesti kunkin päätöksentekojärjestelmän toimivallan rajoissa ja tehden muutenkin lainmukaisia päätöksiä.

Kaupungilla ei ole lakisääteistä velvollisuutta vuokrata opetustilojaan kuntalaisille, yhdistyksille, yrityksille tai muille yhteisöille ilta-, harrastus- ja yksityiskäyttöön, joten se kuuluu kaupungin yleiseen toimialaan. Tilavuokran perusteista ei ole omaa erillissääntelyä kuntalaissa tai muuallakaan laissa. Itsehallintonsa ja sopimusvapautensa nojalla kaupungilla on toimivalta ja laaja harkintavalta päättää tällaisen vuokrasopimuksen tekemisestä tai tekemättä jättämisestä, samoin kuin tällaisen vuokrasopimuksen perusteista ja ehdoista. Kaupungin harkintavaltaa rajoittavat muun ohella hallintolain 6 §:stä ilmenevät hallinnon oikeusperiaatteet. Sanotun pykälän mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin.

Jämsän kaupungin hallintosäännön 32 §:n 11 kohdan mukaan sivistyslautakunta päättää toimialan alaisten tilojen vakiovuorojen myöntämisen periaatteet sekä mahdolliset maksuvapautusperiaatteet. Täten sivistyslautakunnan toimivaltaan kuuluu päättää ne periaatteet, joilla tiloja vuokrataan tai päätetään olla vuokraamatta.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että sivistyslautakunnan päätös 27.8.2026 § 91 ei täytä hallintolain 45 §:n vaatimuksia päätöksen perustelusta. Oikaisuvaatimuksen mukaan sivistyslautakunnan päätöksessä ei ole yksilöity eikä osoitettu sellaista lainsäädäntöön tai kunnallisiin määräyksiin perustuvaa oikeusnormia, joka estäisi rekisteröityä yhdistystä toimimasta harrastustoiminnan järjestäjänä ja vastuullisena osapuolena koulun tiloissa.

Sivistyslautakunnan päätös ei perustu arvioon siitä, että yhdistyksen järjestämä harrastustoiminta olisi lainsäädännön perusteella estettävä, tai että voimassa olevassa lainsäädännössä olisi nimenomainen säännös, joka estäisi yhdistyksen järjestämän harrastustoiminnan koulun teknisen työn opetustiloissa. Kyse on sivistyslautakunnan toimivaltaan kuuluvasta tilojen käyttöä koskevasta periaatelinjauksesta, jossa lautakunta on harkintavaltansa puitteissa määritellyt teknisen työn opetustilojen harraste- ja iltakäytön edellytykset.

Päätöksen perusteina on arvioitu oppimisympäristön turvallisuuteen, työturvallisuuteen, vastuu- ja riskienhallintaan sekä opetuksen järjestäjän velvollisuuksiin liittyviä näkökohtia. Päätöksessä on lisäksi selostettu teknisen työn opetustilojen erityispiirteet, opetuksen järjestäjän vastuu tilojen turvallisuudesta, tilojen luovuttamiseen liittyvät oikeudelliset ja vahingonkorvausvastuuseen liittyvät riskit. Päätöksessä on myös viitattu sovellettuihin säännöksiin ja toimivaltaperusteeseen. Täten päätöksen voidaan katsoa täyttävän hallintolain 45 §:ssä säädetty perusteluvelvollisuutta koskevat vaatimukset.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään lisäksi, että päätös on hallintosäännön vastainen. Oikaisuvaatimuksen tekijöiden mukaan Jämsän kaupungin hallintosäännössä ei ole määräystä, jolla rajattaisiin koulujen teknisen työn tilat yksinomaan kaupungin oman opistopalvelun käyttöön. Hallintosäännössä on annettu sivistyslautakunnalle toimivalta päättää toimialan alaisten tilojen vakiovuorojen myöntämisen periaatteista. Täten sivistyslautakunta voi käyttää harkintavaltansa siinä, mitä toimialan tiloja vuokrataan ja ollaan vuokraamatta. Näin ollen päätös on voimassa olevan hallintosäännön mukainen.

Oikaisuvaatimuksen mukaan päätös on yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen ja asettaa harrastepiirin epäedullisempaan asemaan muihin harrastuspiireihin ja -seuroihin nähden. Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Jämsän kaupunki ei noudata puu- ja metallipiirin kohdalla muista yhdistyksistä tai yksityishenkilöistä eriävää linjaa. Sivistyslautakunnan päätöksen 27.8.2026 § 91 mukaisesti jatkossa perusopetuksen teknisen työn tiloja vuokrataan vain työväenopistoille ja nuorisopalveluille. Päätös kattaa kaikki Jämsän kaupungin perusopetuksen teknisen työn tilat, ja sillä nimenomaan varmistetaan, että kaupungin käytännöt opetustilojen vuokraamisessa ovat yhtenäiset ja johdonmukaiset.

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan muiden kaupunkien ja kuntien vastaaviin käytäntöihin teknisen työn opetustilojen vuokrauksessa. Suomen perustuslain (731/1999) 121 §:n 1 momentin mukaisesti kunnan hallinto perustuu asukkaiden itsehallintoon. Kunnan asukkaat päättävät alueensa hallinnosta, taloudesta ja palveluista. Muissa kunnissa noudatettavat käytännöt eivät siten sido Jämsän kaupunkia, eivätkä rajoita sivistyslautakunnan toimivaltaa päättää käytössään olevien kaupungin omien tilojen käyttöä koskevista periaatteista.

Oikaisuvaatimuksessa viitataan harrastepiirin pitkäaikaiseen ja tapaturmattomaan toimintahistoriaan, vastuuhenkilöiden osaamiseen, esitettyihin turvallisuusjärjestelyihin sekä toiminnan paikalliseen ja kulttuuriseen merkitykseen. Sivistyslautakunta on päätöksessään todennut puu- ja metallipiirin toiminnan olleen pitkäkestoista ja monesta eri näkökulmasta tarkasteltuna arvokasta. Päätöksellä ei ole pyritty estämään harrastustoiminnan jatkumista, vaan lautakunta on katsonut toiminnan olevan mahdollista järjestää turvallisuus- ja vastuunhallintanäkökohdat huomioon ottaen kaupungin ylläpitämän työväenopiston tai nuorisopalveluiden toimintana.

Oikaisuvaatimuksessa on edelleen vaadittu, että mikäli Jämsän kaupunki soveltaa muusta maasta tai kaupungin muista tiloista poikkeavaa, olennaisesti rajoittavampaa linjaa, on sille kyettävä esittämään painavat, objektiiviset ja hyväksyttävät perusteet.

Sivistyslautakunnan päätöksessä 27.8.2026 § 91 on arvioitu asiaa opetuksen järjestäjän lakisääteisten velvollisuuksien sekä oppivelvollisten ja koulun henkilökunnan turvallisuuden näkökulmasta. Perustuslain 2 §:n 3 momentin julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa tulee noudattaa tarkoin lakia. Perusopetuslain (628/1998) 29 §:n 1 momentin mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Säännös sisältää opetuksen järjestäjiä velvoittavan, työturvallisuussäännöksiä vastaavan velvoitteen. Säännös edellyttää muun ohella, että opetukseen tarkoitettut tilat ja välineet ovat turvallisia. Tarkoituksena on asettaa kouluille kokonaisvastuu oppilaan turvallisuudesta (HE 86/1997 vp; SiVM 3/1998 vp).

Opetuksen järjestäjä vastaa viime kädessä tilojen turvallisuudesta sekä siitä, ettei esimerkiksi harraste- ja iltakäytöstä aiheudu vaaraa oppivelvollisille tai koulun henkilökunnalle. Opetuksen järjestäjän vastuu on luonteeltaan tuottamuksesta riippumatonta, eli vahinkotilanteissa opetuksen järjestäjä ei voisi vastuusta vapautuakseen vedota siihen, että se on toiminut huolellisesti tai velvollisuuksiensa mukaisesti. Oikeuskäytännössä opetuksen järjestäjän vastuu turvallisesta oppimis- ja toimintaympäristöstä on rinnastettu työnantajan vastuuseen työturvallisuudesta. Koska kyse on alaikäisten lasten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista, opetuksen järjestäjältä vaadittava huolellisuustaso voidaan asettaa korkealle. Kuten päätöksessä on tuotu ilmi, teknisen työn opetustilat poikkeavat erityispiirteidensä vuoksi muista opetustiloista. Tilojen käytössä ja ulosvuokrauksessa on erityisesti huomioitava, että niiden pääasiallisina käyttäjinä ovat alaikäiset oppivelvolliset, mikä korostaa opetuksen järjestäjältä edellytettävää huolellisuutta turvallisuuden varmistamisessa.

Oikaisuvaatimuksessa esitettyä sopimusmallia ja siihen sisältyviä vastuu-, valvonta-, vakuutus- ja turvallisuusjärjestelyjä on tarkasteltu osana oikaisuvaatimuksessa esitettyjä perusteita. Vaikka yhdistys olisi valmis ottamaan vastuuta toiminnasta sopimuksin, ei sopimuksilla voida poistaa tai siirtää niitä turvallisuuteen, valvontaan ja vahingonkorvausvastuuseen liittyviä velvollisuuksia, jotka lainsäädännön perusteella kuuluvat

kaupungille opetuksen järjestäjänä. Sopimusmalliin sisältyy edelleen huomattavia oikeudellisia ja taloudellisia riskejä, joiden vuoksi sopimukseen sitoutumista ei voida pitää kaupungin riskienhallinnan näkökulmasta hyväksyttävänä tai tarkoituksenmukaisena.

Oikaisuvaatimus voidaan tehdä joko laillisuusperusteella tai tarkoituksenmukaisuusperusteella. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä olisi syytä muuttaa tai kumota. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksen tehnyt toimielin ei ole ylittänyt toimivaltaansa, eikä päätös ole lainvastainen millään muulla perusteella.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole myöskään esitetty sellaisia tarkoituksenmukaisuusperusteita, joiden vuoksi sivistyslautakunnalla olisi aiheutta muuttoa asiassa tekemäänsä harkintaa. Päätöksenteossa on otettu huomioon esille tuodut harrastustoiminnan pitkäaikaisuuteen, paikalliseen merkitykseen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvät näkökohdat. Sanotusta huolimatta sivistyslautakunta on harkintavaltansa puitteissa arvioinut oppivelvollisten ja työntekijöiden turvallisuuteen liittyvät näkökohdat puu- ja metallipiirin esittämiä seikkoja painavimmiksi päättäessään teknisen työn tilojen vuokrauskäytännöistä ja -periaatteista. Jatkossa Jämsän kaupungin perusopetuksen teknisen työn tiloja vuokrataan vain työväenopistoille ja nuorisopalveluille.

Kuntalain (410/2015) 143 §:n mukaan täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus kävisi täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon. Hallintolain (434/2003) 49 f §:n mukaan oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi. Ottaen huomioon edellä esitetyt perusteet oikaisuvaatimuksen hylkäämiselle sekä sen, ettei päätöksen täytäntöönpano tee oikaisuvaatimusta hyödyttömäksi, päätöksen täytäntöönpanon kieltämiselle tai keskeyttämiselle ei ole perusteita.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Kuntalaki 134 §

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

1. Sivistyslautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.
2. Sivistyslautakunta päättää hylätä vaatimuksen päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä tai keskeyttämisestä.

Päätös